

מסורת הש"ס

(א) שְׁבוּעָה כֵּן. לֹא.
(ב) צִוִּי עַד הַתִּקּוֹן.
(ג) אִמְרָה בְּשִׁבְעוֹת לֹא.
(ד) עַיִן מוֹסֵ' שְׁבוּעָה.
(ה) עַיִן מִשְׁחָר צִוִּי.
(ו) שְׁבוּעָה כֵּן. לֹא הִשְׁמוּ.
(ז) כִּנְהָ וְכִנְהָ שִׁינִי.
(ח) מִתּוֹמָה זֶה. שְׁבוּעָה.
(ט) צִוִּי עַד הַתִּקּוֹן.
(י) שְׁבוּעָה כֵּן. (א) [שְׁבוּעָה]
(יא) וְצִוִּירָךְ עֵינֶךָ.
(יב) גִּרְסָה אֲדִיכָה.
(יג) עֵירוֹת וְכִנְהָ הַמַּעֲשֵׂה.
(יד) הַמִּיז הַמִּזְרֵי לְהַמְלִיכֵי עַיִן.
(טו) עַיִן בְּשִׁבְעָה לְשִׁבְעוֹת כֵּן.
(טז) עַיִן שִׁיךְ לְעִמּוֹד.
(יז) בְּמִדְרָשׁ.
(יח) עַיִן אֲדִיכָה.

הגהות הב"ח

[illegible]

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה אלא. דנדר
שוא לא אשבחן. עי' גר"ן
לעיל דף יד ע"ב ד"ה
אלא לדמר: שם ד"ה
ימו תליסר אורוותא.
אודריתא. ק' גי' הר"ש
בסביעות פ"ה מ"ו ועי'
פירושו בערוך והר"ש
הבילו בשמו:

תוספות

במדרש. פי' שהוא מנומר
שהיו כמו קורות בית
ההדד ול"ג דמה עיני
המנומר לקורות בית ההדד
לכ"כ לפי שצטרף פלטר
לע"ז ופרץ כולו ומי
צטרפו פירוש צבטן ולכן
יחא גבי קורות בית ההדד:

פירוש הרא"ש

אֲדַעְתָּא דִּירָן אִישׁתָּבֵעַ
מֵלֶךְ מִימֵינִן לִיה דְּגֵדָר
וְעֵי"ג מִשְׁמֹנֶה כֹּה
דְּמִתְמַחֲמִין מִימֵינִן לִיה
דְּגֵדָר בְּחִרְמֹנֶה שֶׁל יֵם
בְּקִבְרֵנוֹת מִלֵּיטִין אִזּוּ
מִשְׁמֹנֶה כֹּה קָל: לִישׁוֹן
אִזּוּ הָיִב בֶּרֶךְ אִשְׁקוּנְדִּירִי
דִּיבֵר שְׁמֵשְׁקִיס 13
וְעִבְדֵּינָא כְּמוּ בְּאִשְׁקוּנְדִּירִי
וְעִבְדֵּינָא (קִדּוּשִׁין) 97
(גמ'): וְאִשְׁקִי לְהוּ שְׁמֵן
וְיוֹי. אֵלֶּיךָ מִשְׁמֹנֶה הוּא
וְהוּא מִן מִנְדַּעַת
זִמְנִין בְּתַר דְּעֵמִיס:

דעם"י

אָרעטאָ דײַן אײַספּע. מײַן שׂנן
אָדס לָקרוֹס לַמַּלְאִים עוֹלֵי מַזְרִים: ()
דַּשָּׁא עַל דַּעֲקָן אָנוּ מַשְׁבִּיעִין אֹתוֹ
לַבְּעַל חֻבּוֹ אֶסְקוּדְרִי פִיסְפָסִים שְׁמִי
וּבֹכֵךְ רוֹאֵה לַפְּטוֹר עֲמָנוּ מִן
הַשְׁבוּעָה. מַכְלֵל דַּעֲבִיד אֵינִישׁ דַּשְׁבַּע
לְהַדַּעֲתָא דַּפְסִיָּה הֵכָּא נְמִי יִנְמָא הֵכִי
גַבִּי שׁוּמְשִׁמִּי: לֹא. שׁוּמְשִׁמִּי
אֵיִסְקוּדְרִי לֹאֹ מִילְתָּא הִיא וְזַכְּרִי
לֹא מִפְטֵר אֵינִישׁ נַפְשִׁיָּה וּמָשׁוֹם הֵאָּ
טַעֲמָא לֹא הִיוּ אֹמְרִים לוֹ הִיוּ יוֹדַע
כִּי: אֵלֶּה לֵאפוּקִי מַקְנִיָּה דַּרְבָּא. דְּרוּז
מִמֶּשׁ יֵבֵז וְצַעֲרִי מִפְטֵר בְּזַכִּי וְזַכָּר
מִמֵּילִי לֹא עֲבִיד אֵינִישׁ דַּשְׁבַּע אַדְעֵמָה
דַּפְסִיָּה: וְהָא טַנִּיָּא וְכֵן מִלִּינוּ כִּי
שְׁנֵאמֵר וְלֹא אַתְּסֵם לַבְּדֵם. הֵכִי
פִירִישׁוּ אֵינִי מַשְׁבִּיעַ אַתְּסֵם עַל
דַּעֲמָכֶם לַבְּדֵם: לֵאפוּקִי מֵאִי.
קֶאֱמֵר לְהוּ הֵכִי לֹאֹ לֵאפוּקִי דֵּאִי
לֵאסְקִין לֹה שְׁמָא לַעְבֹדָת כּוֹכְבִים
אֵלּוּלֹה פִּסְחֹלָה וְכֵן וְצַעֲרִי מִפְטֵר
נַפְסִיָּיָהוּ דֵּאֱמֵרִי דַּפְלַחִי אֵלּוּלֹה: לֹא.
לֵאֵלֹא לֵאפוּקִי מָשׁוֹם הֵאָּ קֶאֱמֵר הֵכִי
דֵּאֵינִיָּה לֹא מֵנוּ לֵאסְקִין לַעְבֹדָת
כּוֹכְבִים שְׁמָא אֵלּוּלֹה וְלַמְּפִטֵר נַפְסִיָּיָהוּ
(ו) דֵּהָא עֲבֹדָת כּוֹכְבִים אֵיִקְרִי
אֵלּוּלֹה מַעֲמָתָה: אִם כֵּן אֲמֵי מַשְׁבַּע
יִסְתָּוִן הֵכִי עַל דַּעֲמָה מִקּוֹס וְעַל
דַּעֲמִי לִשְׁבַּע יִסְתָּוִן דַּמְקִימִיָּוֹ תוֹרָה:
וְהוֹה מַשְׁבַּע תוֹרָה אַתְּ. שְׁבַכְבַּז
מִלּוֹת מִלּוֹת. מַשְׁבַּע מִלּוֹת. הַמֶּלֶךְ.
שְׁבַכְפֶּרְשָׁה שׁוֹם תַּשִּׁים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ
(דַּבְּרִים פ) שִׁישׁ שֵׁם מִלּוֹת: וְלִישְׁבַּע
לְהוּ הֵכִי דַמְקִימִיָּוֹ עֲבֹדָת כּוֹכְבִים
תוֹרָה כּוֹלֵה אִי נְמִי דַמְקִימִיָּוֹ
תוֹרָה. מִלּוֹת. וְלֹא מֵאִי לִמְטַעֲנִי
מִיִּדִּי: אֵלֶּה מִשָּׁה רַבִּינוּ מִילְתָּא
דִּלְאֹו טִרְיָהָ נָקַט. כַּשְׁאֲמֵר עַל דַּעֲמָה
הַמִּקּוֹס וְעַל דַּעֲמִי שֵׁם כִּלְלֵה הַכֵּל:
וְאוֹרוּסָא. אֵיִשְׁבַּכְלֹות מִלּוֹת מִכֵּן:
וְצַעֲרִי יִסְתָּוִן. אֵלֶּמָּה דֵּהָא גְדוֹל
מִקּוֹרֵת בֵּית הַבַּד: צַטְרוֹף קֶאֱמֵר.
נִחַשׁ מְנוּמֵר לֹא מַשְׁתַּח כְּקוֹרֵת בֵּית
הַבַּד: וְהָא כּוֹלֵה מִטְרָף טִרְפִּי.
הוּוּ מְנוּמֵרִין: צַבָּזוּ טִרָף קֶאֱמֵרִין.
וְלֹא הִיוּ גְדוֹל כִּי הֵאָּ יוֹנָא:
וְלִיִּטִּי. אִם לֹא רִאשִׁי נִחַשׁ גְּבוּ
טִרָף קְקוֹרֵת בֵּית הַבַּד (ו) : מִילְתָּא
אֲבָג אֹרֵחָא קמ"ג. דְּכִי אֲמֵר (ו)
בֵּית הַבַּד אֲבָזוּ טִרָף קֶאֱמֵר דְּרִמִּיָּה
קְקוֹרֵת בֵּית הַבַּד דֵּהָא טִרָף
מִדְּקִיס מִדְּקִיס: נַפְקָא מִינָהּ. לְמוֹכֵר
קְקוֹרֵת בֵּית הַבַּד לַחֲצִירוֹ: אִי גִבָּה
טִרָף אֵין. וְדֵאִי הִיוּ קוֹרֵת בֵּית הַבַּד:

מתני'

עבודת כוכבים שכל הכופר
דמקיימיתון עבודת כוכבים ו
מצות ^א אלא משה רבינו מ
בקורת בית הבד: "ולא והא
ליה תליסר ^ב אורוותא דתיב
נחשי מיטרף טרפי אנבו
אורחיה קמ"ל דקורת בית ה
לומר לך דהמזכר קורת בית

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

ס נשבעין ואין דרך בני
וקי מאי. אמרי ליה הכי
לאו לאפוקי. דיהיב ליה
קיס צהן וקרא אותן וזי

א"ל כי משתבע אדעתא דידן משתבע ואנן
לא מסקינן נפשין אשומשמוני ועל דעתא
דנפשיה לא עביד איניש דמשתבע והתניא
בשנהן משביעין אותו* אומרים לו הוי יודע
שלא על תנאי שבלבך אנו משביעין אותך
אלא על דעתינו ועל דעת בית דין לאפוקי
מאי לאו לאפוקי דאסיק להו לאיסקונדרי
ואסיק להון שמא זוזי ומדקאמר על דעתינו
מכלל דעביד אינש דמשתבע אדעתא
דנפשיה לא לאפוקי^א מקניא דרבא דההוא
גברא דהוה מסיק בחכריה זוזי אתא לקמיה
דרבא א"ל ללוח זיל פרע לי א"ל פרעתך
א"ל רבא א"כ זיל אישתבע ליה דפרעתיה
אול ואייתי קניא ויהיב זוזי בגויה והוה
מסתמיך ואזיל ואתי עליה לבי דינא אמר
ליה למלוה נקוט האי קניא בידך נסב ס"ת
ואישתבע דפרעיה כל מה דהוה ליה בדיה
ההוא מלוה רגו ותברה לההוא קניא
ואישתפך הנהו זוזי לארעא ואישתכח
דקושמא אישתבע ואכתי לא עביד
דמישתבע אדעתא דנפשיה והתניא וכן
מצינו במשה רבינו כשהשביע את ישראל
בערבות מואב אמר להם הוו יודעים שלא
על דעתכם אני משביע אתכם אלא על
דעתי ועל דעת המקום שנאמר ויולא אתכם
לברכם וגו' מאי אמר להו משה לישראל
לאו הכי קאמר להו דלמא^ב עבדתון מילי
ואמרייתון על דעתינו משום הכי אמר להו
על דעתי לאפוקי מאי לאו לאפוקי דאסיקו
שמא לעבודת כוכבים אלוה מכלל דעביד
איניש דמשתבע אדעתא דנפשיה לא
עבודת כוכבים איקרי אלוה דכתיב ויבכל
אלהי מצרים וגו' ולישבע יתהון דמקיימיתון^ג
מצות משמע מצות המלך ולישבע יתהון
דמקיימיתון כל מצות משמע מצות ציצית
דאמר מר ג' שקולה מצות ציצית כנגד כל
מצות שבתורה ולישבע יתהון דמקיימיתון
תורה משמע תורה אחת ולישבע יתהון
דמקיימיתון תורות משמע תורת מנחה תורת
חטאת תורת אשם ולישבע יתהון דמקיימיתון
[תורות] ומצות [תורות] משמע תורת
המנחה מצות משמע מצות המלך ולישבע
יתהון דמקיימיתון תורה כולה תורה כולה
משמע עבודת כוכבים דתניא^ד חמורה
ה כאלו מודה בתורה כולה ולישבע יתהון
תורה כולה אי נמי שש מאות וששל עשרה
תא דלא טריחא נקט: אם לא ראיתי נחש
ההוא חויא דהוה בשני שבור מלכא רמו
ובלע יתהון אמר שמואל בסורף כולוה
דורף קאמרינן ולתני סורף מילתא אגב
גבו סורף למאי נפקא מינה למקח וממכר
כד לחבירו אי גבו סורף אין ואי לא לא:
מתנ'

מעות מסר לידו אלא שלא נתנם לו
 ס על דעת המקום ועל דעת: דאי
 תורה שכתב או תורה שבעל פה:
 ה מצות ציצית כנגד כל המצות.
 שה קשרים עולים תרי"ג: חמורה עב
 אורות קוסים (מלכים א ה): במדרש.

ר"ז כה.

דכין למדי ללא שייך זה גזומא הוא ודאי שזענת שוא הלא
אלא אמר רבא לעולם דאמר שזענה אם לא ראיתי לאו אמר
רב עמרם וכו'. כלומר דכי היכי דהתם (לקמן כה) תנינן שאף
בשזענה לא מתמרין לאסור פירות עליו כדאמרין לקמן הכא
נמי דאמר יאסרו פירות עולם עליו
בשזענה אם לא ראיתי וכו' כלומר
ואכלוהו גוויי דמתניתין קרי ורבותא
משום נחש כקורת בית הכד היא דס"ד
אמינא נהי דבגדרים אמרין דהפירות
מותרין התם הוא משום שאף כשלם
נתכוון לאסור פירות לא לקי משום שוא
דנדר שוא לא אשכחן ומש"ה דנין
הוא שנאמר שלא נתכוון לאסור פירות
אלא בשזענה דאי לא נתכוון לאסור
פירות לקי משום שזענת שוא קד"א
ודאי לאסור פירות עליו נתכוון כי
היכי ללא לילקי קמ"ל דאפי' בשזענה
סמכין אהאי טעמא דכתיבנא דמתניתין
דאי לאסור פירות נתכוון לא היה
תולה איסורן בתנאי כזה: **אדעתא**
דידן אשכנע. דאע"ג דלא אמרין ליה
אשכנע על דעתיו אינו נשבע
מה שיש בלבו אלא על דעתיו: **נשפן**
משציעין אופו. למודה מקל: **אסוקונדי**.
חתיכות עץ קטנות
שמשתקין בהם: **ואסיק** להו שם וווי.
כנה את שם מעות: **א"ל פרעסיך**.
כלומר פרעמך מקל דאי כופר בכל
למה ליה למנקט ספרא דאורייתא
הא לא מחייב אלא שזענה היסת
דליתא בנקיטת חפץ אלא ודאי
מודה מקל הוה. והש"ס הנה לא חש
לפרושי משום דלאו בהנהו דיני עסיק
וכבר כתבתי בפרק שזענת הדיינין
בסייעתא דשמיא: **ה"ג ואשכנע**
דיהינן לך וווי. ולא גרסינן דפרעית
לך דהא אינו לאו בתורת פרעון
שקליה: **לא אשכנע לנדנס**. לא
כשאתם במחשבת נדנסם. ששם לא
לומר שאפי' עם זדורות הנזכרים היה
כורת ברית הא כתיב בתר הכי את אשר
ישנו פה כו' ואת אשר אינו פה וכו':
דאי אסיקו שם לעזרם כוכבים
אלוה. כלומר ואע"פ שאינו במשמע
הלשון הא דעתם על עבודת כוכבים:
חמורה עבודת כוכבים. דכתיב
בקרנן עבודת כוכבים: וכי תשנו ולא
תעשו את כל המצות: אלא מילתא
דלא עריחא נקט. ובפ' שזענות שמים
בתרא (שזענות כט). מסקינן א"כ לימא
לכו על דעמי על דעת המקום ל"ל כי
היכי דלא מיהוי הפרה לשזענאמיהו
ופירשתי שם ב"ק: **דפליסר** ***אורוסא**
דפיצנא. שיעור תליסר אורוות תנן:
בטרופ. עשוי בקעים בקעים:
גזו טרופ. שאין עשוי בקעים בגזו
אלא בזוארו בלזד: **למקא וממכר**.
שהמוכר קורת בית הכד לחצרו סתם
לריך שיהא טרופ. וזירושלמי נראה
דפירש טרופ מרובע דאמרין התם:
אין מרובע בצריות ופריך אם
כן למה ליה למתני כקורת בית
הכד ומשני לית אורחא דתנא
מתפס אלא מילתא רבה דמינא
גמל הפורח באויר ולימני עכבר:
מתני'

אורוות קוסוס תבן, שהיה בולע בני אלס ועשו חצילות תבן וגמטו בןן בצמות ודיות וגמל אס טע ומט (וּוּ), בטרוף. אה קדקמח קביות בית בדה, שש טו מריליס, כך רלחיי תתם מוטמח (וּוּוּ), ומשני בשבטו טרוף נשבע טרוף כנבו ואין תש ששוי תכרצפריות אלל ת

עין משפט
נר מצוה

כב א מ״י פ״ב מהל' שבעות הל' טז ופ״א הלכה יח סמו עשין קבג טו״ע ח״מ ס״ז פז סע״כ:

כג ב מ״י פ״ב מהלכות ז״ת הל' יב טו״א ח״מ סמון כד:

כד ג מ״י פ״ב מהלכות עבודת זבחים הל' ד סמוג לזאן ע:

ד מ״י פ״ו מהל' מביאה הל' ט:

תורה אור השלם

1. וְלֹא אֶתְכֶם לְדָבָר
אֲנֹכִי פָרַח אֶת הַיְּהוּדִית
הַזֹּאת וְאֶת הָאֱלֹהָ
הַזֹּאת: דְּבָרִים כֵּט יג
2. וְעִבְרִית בְּאַרְץ מִצְרַיִם
בְּלִילָה הָיָה וְהִיבִיתִי כָל
בְּכוֹר בְּאַרְץ מִצְרַיִם
מֵאֲדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעֹשֶׂה
שְׁפָטִים אֲנִי יי
שְׁמוֹת יב יב

מזמור רע"י

[illegible]

אלא מילתא דלא פריחא